

zástupce by namísto nich jen podepisoval. Tento model by byl jistě levnější, avšak též ohebnější, neboť vzpurného asistenta by bylo možno se zbavit podstatně snadněji než vzpurného státního zástupce.¹²⁵ Třebaže se toto řešení neprosadilo, uvedená zákonná úprava k němu přinejmenším otevírala prostor.

Rovněž bylo upozorňováno na skutečnost, že intervence státního zástupce u hlavního líčení je natolik významným oprávněním, že by se státní zástupce neměl mít možnost „schovávat se“ za asistenty.¹²⁶ Asistenti se nakonec udrželi jen na NSZ a jinde byli nahrazeni právními čekateli. Důvodem je patrně fakt, že zatímco u soudců je větší důraz kladen na vydávání písemných pečlivě odůvodněných rozhodnutí, je dozor vykonávaný státním zástupcem více dynamickou záležitostí, kdy státní zástupce musí mít věc průběžně pod kontrolou a nikoliv ji přenechávat asistentovi „ke zpracování“.

Kauza Jiřího Čunka a justiční mafie

Po volbách v červnu 2006 nastala patová situace, kdy obě možné koalice – tedy ODS, KDU-ČSL a Zelení na straně jedné a ČSSD a KSČM na straně druhé – disponovaly v Poslanecké sněmovně 100 hlasy. Mnohaměsíční jednání vedla napřed k vytvoření první Topolánkovy vlády, která nezískala důvěru a následně druhé Topolánkovy vlády, která získala důvěru až v lednu 2007 díky dvěma „přeběhlíkům“. Během koaličních jednání rezignoval Miroslav Kalousek na funkci předsedy KDU-ČSL, a to po silném odporu straníků, který se zvedl po jeho návrhu na vytvoření vlády s ČSSD, opírající se o hlasy KSČM.

125 Lata, Jan. Hrozí asistenční model státního zastupitelství? *Státní zastupitelství*, 2009, č. 3, s. 28 a násl.

126 Pukovec, Pavel. Asistent státního zástupce v praxi. *Státní zastupitelství*, 2009, č. 9, s. 24 a násl.; Bradáčová, Lenka. Nezávislost – výhoda pro státní zastupitelství nebo nutný předpoklad jeho řádného fungování? In: *Česká justice – otázky správy a nezávislosti*. Praha: Transparency International, 2010, s. 151 a násl.

Na jeho místo byl v prosinci 2006 zvolen dlouholetý starosta Vsetína Jiří Čunek, který do celostátní politiky vstoupil jen o dva měsíce dříve, kdy výrazně uspěl při volbách do Senátu. Celostátně zaujal zejména vystěhováním romských rodin z centra Vsetína a protiromskými výroky. Jako předseda koaliční strany byl vzápětí (9. ledna 2007) jmenován místopředsedou vlády a ministrem pro místní rozvoj. Během této raketové politické kariéry zůstalo přehlédnuto (resp. nezohledněno), že Čunek je prověřován pro podezření z přijetí půlmilionového úplatku od společnosti H&B REAL, jejímž prostřednictvím Vsetín prodával nájemníkům byty. Klíčovou svědkyní byla tehdejší Čunkova sekretářka Marcela Urbanová, která uvedla, že jí měl Čunek dne 11. února 2002 se slovy „takhle vypadá půl mega“ ukázat balíček peněz.¹²⁷ Čunek dne 14. února 2002 uložil do banky částku 497 000 Kč, jejíž původ později nedokázal uspokojivě vysvětlit. Určité pochyby budila skutečnost, že Marcela Urbanová sdělila informace o úplatku nejdříve advokátu Jiřímu Novákovi (bývalému ministru spravedlnosti), který ji zastupoval v civilním sporu s Jiřím Čunkem a který v roce 2006 před senátními volbami podal trestní oznámení. Tvrzení Urbanové nicméně bylo podporováno zadokumentovanými transakcemi. Jen týden po jmenování Čunka vicepremiérem požádala policie Senát, aby souhlasil s jeho trestním stíháním, čemuž Senát počátkem února 2007 s těsným výsledkem hlasování vyhověl. K zahájení trestního stíhání došlo dne 8. 2. 2007, přičemž dozor ve věci vykonával Radim Obst, státní zástupce OSZ v Přerově, kam byla věc rozhodnutím KSZ v Ostravě delegována z OSZ ve Vsetíně z důvodu možné podjatosti při vyšetřování vsetínského starosty.

Jiří Čunek vinu popíral a rovněž KDU-ČSL vyjádřila svému předsedovi plnou podporu a trvala na jeho setrvání ve

127 Podrobný popis této kauzy viz Uhl, Petr. Řízení proti Jiřímu Čunkovi jako selhání právního státu, 2010 [online]. [citováno 1. 8. 2016]. Dostupné na: <http://www.helcom.cz/dokumenty/tiskove-zpravy/CHV_JiriCunek.pdf>.

funkci. Naopak Strana zelených požadovala Čunkův odchod, přičemž její republiková rada přijala usnesení zavazující Zelené k opuštění vládní koalice, pokud bude na Čunka podána obžaloba. Tato kauza tedy začala reálně ohrožovat existenci pracně vytvořené vlády. Někteří koaliční politici proto začali sondovat, jak by bylo možno Čunkovo stíhání zastavit či jinak sprovdit ze světa. Významnou roli v těchto sondážích sehrály dvě osoby, které si již vyzkoušely spolupráci v kauze katarského prince – Pavel Němec a Pavel Kučera.

Zatímco Kučera zůstal ve funkci místopředsedy Nejvyššího soudu s pověstí muže, se kterým se „dá mluvit“, odešel Pavel Němec po volebním debaklu z přímé politiky a začal pracovat jako advokát, nicméně své kontakty do sféry politiky i justice si udržel a dále rozvíjel. Navíc se záhy sblížil s premiérem Topolánkem a stal se jeho neformálním poradcem v oblasti justice, který měl řešit „citlivé“ úkoly. Funkce to byla o to důležitější, že Jiří Pospíšil, nový ministr spravedlnosti, si držel od Renaty Vesecké distanc (která se postupně zvětšovala), bránil se ovlivňování kauz a ministerstvo se snažil „odněmcovat“. Topolánek a Pospíšil, třebaže oba byli z jedné politické strany, se postupně odcizovali a každý z nich měl jiný názor na to, jak justici řídit.

Vesecká se rovněž začala více orientovat na Topolánka, zatímco u Pospíšila bylo čím dál zjevnější, že pokud by záleželo jen na něm, ve funkci by skončila. O odvolání nejvyšší státní zástupkyně však rozhodovala vláda jako celek vedená Topolánkem a případný neúspěšný návrh na její odvolání by pochopitelně mohl přinést ministrův pád. Pospíšil současně nenašel (alespoň zpočátku) dost odvahy k tomu, aby čelil personálním zásahům Vesecké do soustavy státního zastupitelství a její návrhy veskrze akceptoval.

Prvním pokusem zasáhnout v Čunkův prospěch měl být nátlak na Pospíšila, aby coby ministr podal stížnost pro porušení zákona k Nejvyššímu soudu s tím, že zahájení Čunkova trestního stíhání bylo nezákonné. Již napsanou stížnost,

kteřou stačilo jen podepsat, měl údajně Pospíšilovi počátkem roku 2007 předložit Marek Šnajdr, který vystupoval jako premiérův emisar.¹²⁸ Pospíšil nicméně žádosti nevyhověl a začaly se tak hledat jiné cesty.

Němec s Kučerou se tedy dne 6. února 2007 vydali¹²⁹ za Zlatoší Andělovou, krajskou státní zástupkyní v Ostravě. KSZ v Ostravě totiž vykonávalo dohled nad OSZ v Přerově a možné pokyny učiněné v jeho rámci by byly nejjednodušší a nejstandardnější cestou, jak do věci vstoupit. Kučera později médiím vysvětloval, že jej Pavel Němec navštívil v Brně, aby se mu pochlubil novým vozem a přitom je napadlo, že by jej mohli vyzkoušet společně a projet se s ním např. do Ostravy za Andělovou. Krajská státní zástupkyně nicméně s automobilovými výletníky společnou řeč nenašla a o podivné schůzce sepsala záznam, který předložila svému přímému nadřízenému vrchnímu státnímu zástupci v Olomouci Ivo Ištvanovi. Do hry proto vstoupila sama nejvyšší státní zástupkyně, která svolala schůzku do Brna na 28. února 2007, kde se v hotelu International setkali Vesecká, Andělová, Kučera a Němec. Kučera se měl Andělové vyptávat, jak dlouho bude řízení probíhat, Andělová nejenže opět „nezabrala“, ale při cestě do Ostravy se navíc zastavila v Olomouci a informovala o průběhu schůzky Ištvana. Poslední setkání v tomto formátu (kdy do sestavy přibyl krajský státní zástupce v Brně Petr Coufal) se odehrálo při otevření justičního areálu v Jihlavě dne 17. května 2007, při němž měla zaznít Kučerova proslavená věta, že když hrozí pád vlády, musí jít nezávislost justice stranou. Bylo tedy zřejmé, že přes Andělovou cesta nevede a ta se navíc těšila podpoře svého nadřízeného. I přes posílení postavení NSZ (viz

128 Topolánek to věděl. *Respekt*, 17. března 2009.

129 Při popisu schůzek čerpám z veřejně přístupného prvního Ceplova rozsudku o „justiční mafii“ – rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 5. 6. 2008 sp. zn. 36 C 8/2008 – v němž jsou uvedeny odkazy na mediální zprávy, jež obsah schůzek podrobněji zrekonstruovaly. Průběh schůzek však vycházel najevo postupně a nejpodrobněji byl popsán právě v uvedeném rozsudku. Dostupné na: <https://cs.wikisource.org/wiki/Soubor:Rozsudek_36_C_8_2008-141.pdf>.

podkapitola Velké novely trestního řádu a zákona o státním zastupitelství) byla soustava státního zastupitelství nastavena tak, že NSZ nemohlo zasáhnout do probíhající „okresní“ věci, nota bene pokud KSZ v Ostravě i VSZ v Olomouci postup dozorového státního zástupce nezpochybňovaly. Věc tedy bylo nutno dostat pryč z OSZ v Přerově.

Ve věci se přitom blížilo skončení vyšetřování a vše navštěvovalo tomu, že bude podána obžaloba. Radim Obst sice čelil různým útokům na svoji osobu, nejvýrazněji ze strany senátora Jaromíra Štětiny, který jej obvinil, že měl šikanovat Vladimíra Hučína, že má vazby na StB (Obst se narodil v roce 1969) a že mu byla neoprávněně udělena bezpečnostní prověrka. Vesecká se se Štětinou sešla a veřejně slíbila, že oprávněnost Obstovy prověrky prověří, čímž fakticky jeho nařčení legitimovala.

Jiří Čunek podal dne 22. května 2007 na NSZ žádost o delegaci věci z OSZ v Přerově na některé z obvodních státních zastupitelství spadajících pod MSZ v Praze. Vedení NSZ se zjevně začalo zabývat otázkou, kam by bylo možno věc přikázat, když za tímto účelem inicioval Karel Černovský schůzku v Táboře s Liborem Grygárkem a Jiřím Duškem, krajským státním zástupce v Českých Budějovicích. Na dotaz k možnosti postoupení Čunkova případu do jižních Čech reagoval Dušek odmítavě s trefnou větou „kdo by chtěl takovou kauzu“, přičemž ani Grygárek nejevil příliš ochoty, aby věc byla postoupena do obvodu pražského VSZ.

Stanislav Potoczek, ředitel odboru trestního řízení NSZ, dne 4. června 2007 rozhodl o odnětí věci Jiřího Čunka z OSZ v Přerově a jejím přikázání do OSZ v Jihlavě, kdy toto postoupení odůvodnil čtyřmi okruhy pochybení. Předně tím, že věc měla být do OSZ v Přerově přikázána z OSZ ve Vsetíně jen pro fázi prověřování, nikoliv vyšetřování, dále že důkazy proti obviněnému jsou prováděny s větší intenzitou než ty v jeho prospěch (neboť svědkům byly kladeny otázky, aniž by jim bylo umožněno se vyjádřit vlastními slovy), že vyšetřující

policista Šošovička komunikoval se svědkyní Urbanovou formou e-mailů, jež nebyly zařazeny do spisu a že byl Čunek stíhán pro šířeji formulovaný skutek, než pro který byl vydán.

Aniž bych chtěl podrobněji hodnotit relevantnost uplatněných výhrad, pochybuji, zda jednotlivě i ve svém souhrnu mohly odůvodnit postoupení věci. Vymezení doby, kdy mělo dozor ve věci vykonávat OSZ v Přerově, jen na fázi prověřování, bylo možná ze strany KSZ v Ostravě neobratností, samo o sobě však nemohlo jít o důvod, proč věc odebrat Přerovu, kde přeci mohla zůstat i v dalších fázích trestního řízení (třebas i s novým upřesňujícím rozhodnutím, jímž by mu byla věc opětovně přikázána).

Druhá výtka zní spíše úsměvně, ke třetí možno uvést, že komunikace policisty a svědkyně formou soukromého e-mailu není sice úplně standardní, ale nebylo zjištěno nic, co by naznačovalo ovlivňování Marcely Urbanové. Nutno rovněž zohlednit, že Marcela Urbanová čelila výraznému tlaku z řady stran a nepokládám proto za chybu, pokud jí vyšetřující policista poskytl psychickou podporu tím, že s ní komunikoval i mimo striktně formální rámec. Navíc, i kdyby byl zjištěn důvod pro výměnu vyšetřovatele, neznamenalo by to nutně, že věc musí být odebrána i dozorovému státnímu zástupci. K poslední výtce lze jen uvést, že pojem skutku a jeho totožnosti je v trestněprávní teorii vykládán natolik široce, že si lze jen těžko představit jeho tak zásadní překročení, že by tím byl státní zástupce diskvalifikován z výkonu dozoru. Navíc bylo nutno prověřit i Čunkovu obhajobu, že si částku, kterou vložil do banky a jež měla pocházet z úplatku, byl schopen uspořít pouze ze svých běžných příjmů.

Zákonnost unesení o odnětí a přikázání věci byla fundovaně zpochybněna v článku Jaroslava Fenyka a Romana Hájka z listopadu 2007,¹³⁰ kteří konstatovali, že namítaná údajná

130 Fenyk, Jaroslav / Hájek, Roman. Několik poznámek k podmínkám použití výkladu analogie při rozhodování o odnětí a přikázání věci podle § 25 TŘ v přípravném řízení trestním. *Trestněprávní revue*, 2007, č. 11, s. 311 a násl.

pochybení nezakládala důvodnost odnětí věci a tyto bylo možno přezkoumávat v rámci výkonu dohledu ze strany KSZ v Ostravě, nikoliv však ze strany NSZ. Nejvyšší státní zastupitelství navíc nebylo oprávněno postoupit věc z Přerova do Jihlavy, neboť si tak přisvojilo oprávnění, které náleží VSZ v Olomouci, které je oběma OSZ nejbližší nadřízeným státním zastupitelstvím. V článku rovněž kritizovali text Zdeňka Koudelky, který naopak oprávněnost rozhodnutí NSZ obhajoval. Roman Hájek, státní zástupce NSZ, si za tento veřejný odborně vyjádřený nesouhlas s postupem NSZ „vysloužil“ trvalé pověření k osobnímu přijímání trestních oznámení, přičemž vzhledem k počtu kverulantů, kteří se na státní zastupitelství obracejí, šlo o jasnou šikanu.

Rozhodnuto nicméně bylo a věc putovala z Přerova do Jihlavy, kde se jí ujal sám okresní státní zástupce Arif Salichov, který tři dny po delegaci, ještě předtím než dostal spisový materiál, odvolal z případu policistu Milana Šošovičku. Dne 3. srpna 2007 rozhodl Salichov o zastavení Čunkova stíhání s tím, že je nepochybné, že se skutek nestal. Své rozhodnutí vysvětloval na tiskové konferenci konané 7. srpna 2007, kde uvedl, že „tak tendenčně a jednostranně vedenou věc směřující k závěru o vině ještě nezažil“, přičemž kritizoval nejen předchozího dozorového státního zástupce Radima Obsta, ale též Ištvanova náměstka Igora Stríže.¹³¹

Usnesení o zastavení trestního stíhání bylo nejvyšší státní zástupkyní dne 25. října 2007 podle § 174a TŘ zrušeno jako „přínejmenším předčasné“. Salichov podle pokynů doplnil vyšetřování a dne 16. listopadu 2007 rozhodl stejně, přičemž toto usnesení již v očích Renaty Vesecké obstálo. Čunek byl „očištěn“, vláda nepadla.

131 Kauzu Čunek odsákákal vrchní žalobce Ištvan. [online]. [citováno 1. 8. 2016]. Dostupné na: <<https://www.novinky.cz/krimi/126005-kauzu-cunek-odsakal-vrchni-zalobce-istvan.html>>: „Překvapivě jsem zjistil, že večer před mou tiskovou konferencí pan náměstek vrchního státního zástupce v Olomouci Igor Stríž už mé rozhodnutí o zastavení stíhání pana Čunka řekl médiím. Já jsem ho tím nepověřil, nemá k tomu žádné oprávnění a doufám, že jeho počínání nezůstane bez následků.“

Propadla se nicméně razantně důvěra veřejnosti ve státní zastupitelství. Renata Vesecká přitom pokračovala v obměně klíčových postů. V září 2007 byl (sice na návrh Rampuly, ale nepochybně se souhlasem Vesecké) odvolán městský státní zástupce v Praze Luboš Pětník a byl nahrazen Janou Hecegovou, dosavadní obvodní státní zástupkyní pro Prahu 1.

O necelé dva měsíce později padl Ivo Ištvan, který ještě stihl udělit výtku Arifu Salichovovi za jeho nevěcnou kritiku Radima Obsta. Na Salichova si předtím neúspěšně stěžovala u Petra Coufala okresní státní zástupkyně v Přerově Jana Staňková, tedy nadřízená Radima Obsta, přičemž podle Coufala došlo v „přerovské“ fázi trestního řízení k tolika pochybením, že kritika ze strany Salichova vůči předchozímu postupu ve věci byla zcela oprávněná. Ištvanovi byla vytknuta nečinnost při výkonu dohledu vůči podřízeným státním zastupitelstvím, jejímž důsledkem byl vznik negativního mediálního obrazu státního zastupitelství označovaného jako „válka státních zástupců“, nerespektování a veřejné zpochybňování právního názoru Nejvyššího státního zastupitelství ohledně delegace věci Jiřího Čunka a konečně nezabránění úniku informací z Čunkova trestního spisu.¹³² Ištvanovi též jistě nepomohlo, že se ještě před svým odvoláním obrátil na ministra Pospíšila a upozornil jej na intervence Pavla Kučery s tím, že by mělo být zhodnoceno, zda se nedopustil kárného provinění. Na následnou schůzku na Ministerstvu spravedlnosti svolanou v návaznosti na tento přípis však byl pozván nejen Ištvan, ale i Vesecká a namísto kárné žaloby vůči Kučerovi byl odvolán Ištvan.

Po Ištvanově odvolání na funkci ihned rezignoval jeho náměstek Igor Stríž, přičemž Ištvana nahradila Milena Hojovcová, dosavadní městská státní zástupkyně v Brně. U Vesecké se zapsala tím, že si stěžovala na policisty, kteří k ní přišli konzultovat trestní oznámení na Veseckou a Potozcka poda-

132 Viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 11. 2009 sp. zn. 1 As 9/2009.

né kvůli delegaci Čunkovy věci a trestní oznámení nechala okamžitě bez dalšího prověřování uložit. Za svého náměstka si vybrala Pavla Pukovce, okresního státního zástupce v Kroměříži, který se ale po seznámení s olomouckými poměry rychle vrátil zpět do Kroměříže. Nahradil jej Martin Suchý, který záhy začal rovněž vést OZHFk a proslul nestandardními zásahy do případů spojených s OKD a Union bankou.¹³³ Hojovcová rovněž vytvořila funkci druhého „netrestního“ náměstka, do které vybrala dosavadního vedoucího netrestního odboru KSZ v Brně Jiřího Žampacha a který z pozice náměstka řídil cca tři státní zástupce.

Drtivá většina státních zástupců VSZ v Olomouci však nadále sympatizovala s Ištvanem a Hojovcová si u nich nezískala jakoukoliv autoritu, postupem času mělo její působení v Olomouci až groteskní charakter. Nejvýrazněji se to projevilo po jejím rozhovoru v časopisu Státní zastupitelství, v němž zkritizovala práci státních zástupců VSZ v Olomouci, na což velká část jejich podřízených reagovala otevřeným dopisem, jímž ji veřejně zesměšnila.¹³⁴

133 Viníci v kauzách OKD a Union banka potrestáni nebudou [online]. [citováno 1. 8. 2016]. Dostupné na: <<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/1196136-vinici-v-kauzach-okd-a-union-banka-potrestani-nebudou>>: „V kauze OKD se chtěl odpovědný státní zástupce odvolat proti osvobodujícímu rozsudku, tehdejší náměstek Martin Suchý mu v tom ale zabránil. Dlouholeté vyšetřování údajného dvoumiliardového tunelu v polostátním podniku tak skončilo navždy bez trestu. [...] V případě Union banky přišel zásah ještě dřív: státní zástupce Alexander Dadam dostal od náměstka Suchého pokyn, aby zastavil trestní stíhání. Odmítl ho splnit jako nezákonný. Spor o zákonnost rozhodovala tehdejší vrchní státní zástupkyně Milena Hojovcová. Ta podle kontroly prostudovala 26 000 listů spisu za šest dní a za pravdu dala svému náměstkovi Suchému.“

134 Zde přetiskujeme znění tohoto dopisu:
„Vážená paní vrchní státní zástupkyně,
s velkým zájmem jsme si přečetli rozhovor s Vámi, publikovaný v časopise Státní zastupitelství č. 11/09. Přiznáváme se, že nás nejprve překvapilo Vaše prohlášení o našem „zkostnatěném a formálním přístupu ke své práci, projevující se i ve způsobu dohledu vůči podřízeným státním zastupitelstvím“, stejně jako Vaše tvrzení o tom, že „je to způsob práce, na který jsou léta zvyklí, a vlastně nejsou schopni se v tomto směru změnit.“ Protože jsme za celou dobu Vaší činnosti ve funkci vrchní státní zástupkyně nezaznamenali jakýkoliv Váš negativní poznatek k naší práci, nevdědili jsme

Konečně v březnu 2008 byl na Rampulův návrh odvolán (kvůli „nedostatečné řídicí, organizační a kontrolní činnosti“) ústecký krajský státní zástupce Jan Jakovec, muž pevného charakteru, u něhož bylo zjevné, že s novým vedením státního zastupitelství společnou řeč nenajde. Nahrazen byl Jiřím Křivancem, okresním státním zástupcem v Mostě. Jakovcovo odvolání bylo patrně motivováno i dalším aspektem, a sice snahou dostat blíže pod kontrolu jeho náměstkyni, již tehdy výraznou Lenku Bradáčovou, která odmítala opakovaně nabídky Vesecké, aby se podílela na vedení VSZ v Praze.

Jakovec a Ištvan se však nehodlali se svým odvoláním smířit a napadli jej soudní cestou, což do té doby (s jedinou

zprvu, které nedostatky jsou nám vlastně vytýkány a jak bychom se jich případně měli do budoucna vyvarovat. Vzápětí jsme však museli uznat hloubku Vašich slov a jistě i oprávněnost Vašich výhrad. Jinak byste přece nesáhla k této tvrdé, veřejné a plošné kritice všech svých podřízených státních zástupců.

Velmi rádi bychom dosáhli nápravy a učinili naši práci lepší, nezkostnatělou a neformální. Protože však, jak jsme zmínili, nevíme, v čem spočívají tato naše stávající pochybení, prosíme Vás o Vaši pomoc. Povedete-li nás nadále metodicky, jistě se nám společně dílo podaří a náš přístup k práci selepší. Vyslyšíte-li tuto naši prosbu, označte nám laskavě všechny naše chybné kroky, kterých jsme se v minulosti dopustili, sdělte nám svoji představu o způsobu práce, jak ji máme dále provádět, v čem ji máme změnit a jakými kroky tak učinit. Pevně věříme, že s Vaší cennou pomocí to nebude muset být „běh na dlouhou trať“, jak jste v upřímných obavách vyjádřila ve Vašem rozhovoru.

Rádi bychom se rovněž zdokonalili v našem přístupu k tiskové mluvčí, kterou jsme se, jak jste také uvedla, „nenačili využívat“. I v tomto směru uvítáme Vaši pomoc tak, abychom v budoucnu i my dokázali mluvit ústy tiskové mluvčí, jak to výstižně označil Váš pan náměstek v nedávné televizní reportáži.

Vážená paní vrchní státní zástupkyně, pro naše upřímné úsilí o Vaši pomoc volíme formu otevřeného dopisu. Nikoliv pro pochybné zviditelnění, ale ve snaze pomoci státním zástupcům i z jiných úřadů, než z Vrchního státního zastupitelství v Olomouci. Rádi bychom totiž, aby i oni mohli projít vlastní sebereflexí, zamyslet se nad svým přístupem k práci, zda není zkostnatělý či formální a případně aby se také oni pokusili o nápravu. Tuto žádost zasíláme také Unii státních zástupců a časopisu Státní zastupitelství s žádostí o zveřejnění, a to ze shodných důvodů. Tomuto časopisu bychom současně chtěli popřát do budoucna hodně podobných čtivých a co do obsahu stejně kvalitních článků a rozhovorů.

V úctě státní zástupci VSZ v Olomouci“

výjimkou) žádný z odvolaných vedoucích státních zástupců neučinil. Předešel je pouze Pavel Kačírek, okresní státní zástupce v Ústí nad Orlicí, který byl odvolán na návrh Vesecké v květnu 2007 za pochybení své porážené, které však fakticky nemohl ovlivnit. Třebaže v teorii byla dovozována možnost soudního přezkumu odvolání vrchních, krajských a okresních státních zástupců s tím, že zakotvení důvodů odvolání v ustanovení § 10 odst. 4 ZSZ by jinak postrádalo smysl,¹³⁵ zůstávaly tyto úvahy prozatím jen na papíře.

Odvolávání vedoucích státních zástupců bylo do té doby poměrně rutinním aktem, kdy příslušný navrhovatel více či méně pečlivě popsal důvody, které jej k návrhu vedly s tím, že se jedná o porušení povinností vedoucího státního zástupce a ministr spravedlnosti návrh akceptoval a předložený návrh přepsal do odvolávacího aktu, či na něj pouze odkázal. Skutečnost, že po nástupu Vesecké během necelého jednoho roku hned tři vedoucí státní zástupci napadli své odvolání, svědčí o postupné ztrátě autority vedení státního zastupitelství uvnitř soustavy.

Vzhledem k absentující judikatuře bylo nutno nejdříve vyřešit otázku, u jakého soudu lze podat žalobu proti rozhodnutí o odvolání, tedy zda se jedná o pracovněprávní spor s příslušností obecného soudu či o spor s veřejnoprávním prvkem, k jehož projednání je příslušný správní soud. Kačírek a další žalobci dovozovali příslušnost správního soudu, nicméně (správní) Městský soud v Praze v srpnu a září 2008 žaloby odmítl s tím, že se jedná o pracovněprávní spory, které mají rozhodnout soudy v občanském soudním řízení.¹³⁶ Žalobci napadli tato rozhodnutí kasační stížností.

Mezi státními zástupci zavládla atmosféra strachu a znechucení, veřejnost začala státní zastupitelství pokládat za

135 Kocourek, Jiří / Záruba, Jan. *Zákon o soudech a soudcích, zákon o státním zastupitelství*. Komentář, Praha: C. H. Beck, 2004, s. 461.

136 Již před rozhodnutím NSS přesvědčivě vyargumentoval příslušnost správního soudnictví Černý, Petr. *Odvolání vedoucího státního zástupce jako výkon správy. Státní zastupitelství*, 2009, č. 6, s. 22–26.

ohebnou instituci, nicméně pozice Vesecké se výrazně upevnila. Obsah shora popsaných schůzek ještě nebyl přesně znám, dílem o nich kolovaly různorodé a nepotvrzené informace. Renata Vesecká se snažila zamezit jakékoliv kritice své osoby, a to nejen odvoláváním potenciálně vzpurných vedoucích státních zástupců, ale (spolu s dalšími dotčenými osobami) se rozhodla podat žalobu na ochranu osobnosti vůči Marii Benešové, která Veseckou opakovaně veřejně kritizovala, přičemž v prosinci 2007 v rozhlasovém rozhovoru označila Pavla Němce, Pavla Kučeru, Renatu Veseckou, Karla Černovského, Libora Grygárka, Petra Coufala a Arifa Salichova za členy justiční mafie, kteří nepřípustně ovlivnili kauzu Jiřího Čunka.

Rozhodnutí uvedených sedmi osob podat žalobu na ochranu osobnosti bylo fatálně špatnou volbou (pochopitelně z jejich úhlu pohledu) svědčící o jejich neprozíravosti a vědomí vlastní nedotknutelnosti.¹³⁷ Vesecká a spol. si navíc patně neuvědomili, že příslušným soudem k projednávání žaloby bude (s ohledem na kladenské bydliště žalované Benešové) Krajský soud v Praze, u něhož žaloby na ochranu osobnosti rozhodoval Vojtěch Cepl, který již v té době proslul originálními a ne zcela předvídatelnými rozhodnutími. Z jednorázového výroku prostořeké Benešové, který by rychle zapadl v šumu mediálního provozu, se tak stala politická kauza prvořadého významu, kdy z žalobců – bývalého ministra spravedlnosti, místopředsedy Nejvyššího soudu, nejvyšší státní zástupkyně a dalších čtyř elitních státních zástupců – se postupně fakticky stávali žalovaní, jež byli nuceni před zvidaným soudem vysvětlovat své kroky ve věcech Jiřího Čunka a katarského prince. Z žaloby však již vycouvat nešlo a veřejnost začala se zaujetím sledovat, zda lze uvedenou sedmici vrcholných justičních funkcionářů po právu označovat jako justiční mafii.

137 Hlavními iniciátory žaloby byli patrně Němec, Kučera a Vesecká, zatímco Coufal a Salichov se zřejmě k tomuto kroku nechali dotlačit a v průběhu řízení vzali žalobu zpět.